

MODEL ECONÒMIC

1. On som? Tres dades per conèixer la situació actual

- ✓ Triodos bank és el referent de la banca ètica a Europa, amb presència a Holanda, Regne Unit, Bèlgica, Alemanya i Espanya, des del 2004. Aquesta banca promou l'estalvi i el finançament responsable, tot invertint els diners dels seus clients només en empreses i organitzacions que treballen en el sector cultural, el social i l'ambiental.
- ✓ El decreixement, per a Serge Latouche (principal ideòleg), és una possibilitat d'atrevir-se a pensar un món diferent i, sobretot, de sortir de l'economia, ja que la forma de vida actual i el model econòmic que en resulta no són ni sostenibles, ni desitjables. Una bona definició tracta el decreixement com una gestió individual i col·lectiva basada en la reducció del consum total de matèries primeres, despesa energètica i reducció de les ocupacions especulatives del territori; tot defensant una disminució conscient i responsable de la febre consumista.
- ✓ La Coordinadora Estatal de Comerç Just neix el 1996 amb la finalitat de potenciar el Comerç Just a Espanya. En formen part 35 organitzacions no governamentals, importadores i botigues.

MODEL ECONÒMIC

2. Intercanviem experiències. Accions i pràctiques que s'estan portant a terme arreu del territori

- ❖ **Cooperativa Integral Catalana:** Té per objectiu construir un entramat de relacions econòmiques cooperatives i solidàries entre persones i empreses socials, que surti de les regles del mercat i que no sigui controlat per l'estat. Un exemple d'acció que vol portar a terme és el de reduir les nostres despeses en euros i ajudar a créixer les monedes socials de les ecoxarxes, <http://cooperativa.ecoxarxes.cat/>.
- ❖ **EcoXarxa del Montseny:** Associació de ciutadans units de forma continuada per crear espais econòmics complementaris a l'economia oficial, així com mecanismes de suport, ajuda mútua i aprenentatge, en base a criteris de sostenibilitat ecològica, proximitat i solidaritat. Fan ús d'una moneda local o social lliure, "[l'Eco Seny](http://www.ecoseny.net)", per permetre el funcionament d'un sistema d'intercanvis multirecíprocs a la regió, sense fer ús del diner, www.ecoseny.net.
- ❖ **REAS:** Xarxa de xarxes d'economia alternativa i solidària a escala estatal, www.economiasolidaria.org.
- ❖ **Un Col·legi pel Comerç Just:** Projecte educatiu que s'inscriu dins el programa europeu Ciutat pel Comerç Just, coordinat per IDEAS (Iniciatives d'Economia Alternativa i Solidària), que ofereix a les escoles assessorament tècnic sobre el comerç just. Durant el curs 2009-2010 es va impulsar aquest projecte a quatre escoles de Barcelona www.ciudadjusta.org.

MODEL ECONÒMIC

❖ **Oficina Comarcal d'Informació al Consumidor de l'Alt Camp:** Cada any, amb motiu de la Setmana del Comerç Just i la Banca Ètica, es desplaça a escoles, instituts, casals de la gent gran i sales de conferències per explicar què és el comerç just i la banca ètica. Es fan jocs infantils sobre comerç just, jocs sobre banca ètica per a adolescents, i xerrades i tallers dirigits a adults

www.altcamp.cat.

❖ **FETS:** Associació dedicada a promoure les finances ètiques i solidàries. Porten a terme el projecte educatiu "Portem a l'escola la reflexió sobre l'ús dels diners", als centres de secundària de Barcelona. Al web s'hi troben recursos educatius com "el preu dels diners", www.fets.org.

Pòsters

- "El Cederrón didáctico de ConsumeHastaMorir". Ecologistas en acción

- **Mercat de les 3R.** Escola Andersen de Vic. David Segalés i Dolors Fontarnau

- "La xocolata és dolça per a tothom? Una experiència per treballar el consum solidari a l'aula". Escola del Consum de Catalunya (ECC). Neus Banqué, Josep Bonil i Genina Calafell

- **Fiare Banca Ètica, participa del canvi.** Fiare, Albert Gasch Hurios

- **Finances Ètiques.** Setem

- **Xarxa d'Economia Solidària.** XES

MODEL ECONÒMIC

3. Cap a on volem anar? Consensem quatre reptes per assolir en un futur proper

Educació

Comunicació

Professionalització

Participació

MODEL ECONÒMIC

Idees sorgides del grup de treball del Fòrum presencial

- Aprendre a perdre el que tenim individualment, per guanyar col·lectivament. En temes professionals, econòmics... Potser no guanyem individualment qualitat de vida, però guanyarem a nivell mundial. Per primera vegada a la història els nostres fills o néts tindran una esperança de vida 10 anys menor.
- Reprendre els valors vocacionals i professionals dels mestres. Model educatiu de la república.
- Fer xarxa de bones pràctiques. Socialitzar el coneixement. Hi ha massa xarxes, potser massa tancades o alternatives, la informació no arriba a tothom.
- Incorporar criteris ambientals en qualsevol procés de formació (estudis universitaris, mòduls formatius, formació d'empreses...).
Per exemple, al Centre Recursos Ambientals a la Universitat de Chile, cada professor agafa una assignatura de la seva àrea i l'ambientalitza (l'alumne que fa aquestes assignatures surt amb un títol especialitzat en tècnic ambiental).
- Educació en l'acció. Fent s'aprèn. Responsabilitats individuals i com actuar. Acció i formació transversal.

Repte plantejat al Fòrum virtual i comentaris aportats

POTENCIAR ELS CONEIXEMENTS COM A MONEDA D'INTERCANVI ENTRE BANCs I ENTITATS EDUCATIVES.

- És irreal ja que la majoria de bancs tenen finalitats molt lucratives. Es podria optar per crear nous models.

Repte global definitiu consensuat de l'àmbit EDUCACIÓ

Aprendre des de l'acció a treballar transversalment, tot implicant el màxim d'agents des de la seva formació

Idees sorgides del grup de treball del Fòrum presencial

- Utilitzar estratègies amb la publicitat. Hem après a sintetitzar i utilitzar recursos diferents.
- És difícil fer coses diferents.
- Donar a conèixer propostes actives en canvis de models econòmics. Decreixement...
- No explicar només els resultats (per exemple, en una notícia), també explicar el procés.
- Ser més creatius o detallistes a l'hora d'explicar una notícia.
- Les imatges són un bon recurs per explicar experiències.
- Crear notícies atractives, clares, perquè cadascú pugui actuar segons els seus criteris (ètics, morals, religiosos...) sent conscients del que hi ha.
- La informació la té tothom. El saber és popular. No només existeixen coneixements tècnics d'alguns.
- Conscienciar des dels mitjans. Xarxes d'internet.
- Com fer la comunicació d'experiències diferents de models econòmics més sostenibles i respectuosos amb el medi.
- No cal que expliquem una experiència alternativa amb els mitjans de comunicació que tenim, hem de buscar mitjans alternatius, i han d'arribar a gent que No és alternativa.

Repte plantejat al Fòrum virtual i comentaris aportats

ELS CANALS COMUNICATIUS I DE DIFUSIÓ DE TOTES LES BANQUES HAURIEN DE TENIR EN COMPTE EL RESPECTE AMB EL MEDI AMBIENT.

- No només els canals comunicatius i de difusió. Els bancs haurien d'operar tenint en compte el respecte al medi ambient. No s'ha de tractar només d'un rentat de cara. Si la política d'inversions del banc té en compte el respecte al medi ambient, evidentment és d'esperar que els seus canals informatius també.
- Més que en difusió (que alguns ja ho fan) caldria mirar en què inverteixen els seus (nostres) diners.
- Cal exigir que els bancs i caixes incorporin els criteris de responsabilitat social i ambiental en els seus procediments criteris d'inversió.

Repte global definitiu consensuat de l'àmbit COMUNICACIÓ

Ser capaços de comunicar models i processos econòmics alternatius d'una manera creativa, imaginativa, positiva i realista

Idees sorgides del grup de treball del Fòrum presencial

- Establir uns criteris per posar un IVA a cada tipus d'activitat. Establir uns mínims per cada feina, a nivell de totes les empreses o entitats que treballin en temes ambientals.
- Som un mercat insostenible. Hem de crear xarxes transparents entre entitats d'EA.
- Regular els concursos d'activitats d'EA com a tals.
- Crear una marca amb criteris definits d'EA per tal de poder aplicar-los a les activitats i així unificar-ho.

Repte plantejat al Fòrum virtual i comentaris aportats

ARRIBAR A UN ACORD PROFESSIONAL ENTRE BANQUES ÈTIQUES I ENTITATS QUE PROMOUEN LA SOSTENIBILITAT QUE PERMETÉS EL FINANÇAMENT DE PROJECTES EDUCATIUS.

- Ara mateix aquesta tasca la fan en gran part les "obres socials" de les caixes tradicionals. Així que estaria bé tenir alternatives de finançament menys contradictòries èticament.

Repte global definitiu consensuat de l'àmbit PROFESSIONALITZACIÓ

Definir col·lectivament unes pautes de treball que clarifiquin la feina dels educadors/es ambientals (temporalització, sou, condicions laborals, concursos, criteris dels plecs, ...)

Idees sorgides del grup de treball del Fòrum presencial

- Crear una xarxa de consum per obligar al sistema econòmic a canviar, i potenciar el consum responsable per incidir en el model econòmic.
- La participació hauria de ser una necessitat dels que manen. El govern hauria de ser influent, i hauria de demanar participació a la ciutadania.
- Les xarxes socials s'ho creuen i aquestes canviaran el model. Acció: pressupostos participatius.
- Potenciar experiències per millorar la participació: banc del temps, intercanvis de coneixements... sense moneda.
- Segon repte d'Olga Conde: els processos participatius de ciutadania han de ser la base de la creació de les polítiques públiques.

Repte plantejat al Fòrum virtual i comentaris aportats

IMPULSAR PROCESSOS PARTICIPATIUS PER CONSENSUAR ELS PRESSUPOSTOS ANUALS.

- Els processos de pressupostos participatius són una bona pràctica per les administracions públiques i caldria avançar en aquesta línia però cal la implicació activa de la ciutadania. Per la ciutadania són un bon exercici, és una participació molt real, amb poder de decisió.
- Si es tracta dels pressupostos dels bancs, voldria dir que deixin de tenir Junta d'Accionistes per ser cooperatives. És molt utòpic.

Repte global definitiu consensuat de l'àmbit PARTICIPACIÓ

La participació ha de ser la base de la presa de decisions polítiques i socials, que s'han de transformar en accions concretes

MODEL ECONÒMIC

4. Prioritzem dos reptes. Concretem accions i estratègies comunicatives

COMUNICACIÓ: Ser capaços de comunicar models i processos econòmics alternatius d'una manera creativa, imaginativa, positiva i realista

EDUCACIÓ: Aprendre des de l'acció a treballar transversalment, tot implicant el màxim d'agents des de la seva formació

MODEL ECONÒMIC

COMUNICACIÓ: Ser capaços de comunicar models i processos econòmics alternatius d'una manera creativa, imaginativa, positiva i realista

ACCIÓ 1

Crear rutes o camins sostenibles a les ciutats o pobles. Els recorreguts senyalitzarien i farien visibles els comerços amb productes de comerç just i consum responsable, les escoles verdes, els restaurants ecològics, les entitats relacionades amb la sostenibilitat, les banques ètiques, etc. Seria un recurs educatiu per a la ciutadania i un assessorament per a comerciants, que ajudaria a identificar els criteris de sostenibilitat dels productes (productes locals, lliures de transgènics, procedents d'agricultura ecològica, etc)

ESTRATÈGIA COMUNICATIVA 1

Fer una senyalització amb panells, pintura al terra, etc. dels *camins amics de la sostenibilitat* de models econòmics alternatius. Aquests camins serien semblants als camins escolars i recorrerien tot el municipi. A més de marcar les rutes, es donaria un distintiu sostenible a les botigues, entitats, escoles, etc, per poder ser identificades fàcilment. També es marcarien els productes més sostenibles seguint alguns criteris com per exemple, que cada botiga pogués posar una etiqueta marcant quin tipus de producte és (procedència, producte ecològic, sense transgènics...).

ACCIÓ 2

Crear una campanya comunicativa amb l'objectiu de sensibilitzar la població que contempli buscar solucions alternatives als models econòmics actuals. L'acció seria reivindicativa contra les comissions que cobren els bancs als seus clients. Es podria dir *Les comissions porten cua* o *No em demanis comissions*, i consistiria en reunir moltes persones davant d'un banc o caixa i fer cua per reivindicar-se: *fins que no suprimeixin les comissions, no ens mourem*. Prèviament es crearia una llista d'operacions en què et poden cobrar comissió.

ESTRATÈGIA COMUNICATIVA 2

La campanya podria ser *Les comissions porten cua* i vol arribar a tota la població, fins i tot aquella que a priori no està sensibilitzada en temes ambientals i no s'hi implicaria. L'estratègia tindria una part mediàtica rellevant, ja que a més, es deixaria algun adhesiu o algun motiu que fes adonar la gent sobre la necessitat de protestar i buscar alternatives. L'acció caldria que, a més, disposés d'un espai web o bloc a internet amb un nom com ara *reclamemelscentims.com* amb tots els continguts, conceptes i missatges més profunds per a qui volgués ampliar la informació, i incloure un espai per aportacions i experiències.

MODEL ECONÒMIC

EDUCACIÓ:

Aprendre des de l'acció a treballar transversalment, tot implicant el màxim d'agents des de la seva formació

ACCIONS

- Crear una xarxa de socialització i d'intercanvi d'accions i de bones pràctiques relacionades amb models econòmics alternatius o disfuncions del model econòmic actual. Un exemple podria ser socialitzar un bé comú, com per exemple l'aigua, com a concepte de vida.
- Crear assignatures entre els diferents departaments amb criteris de sostenibilitat i innovació educativa. És a dir, no crear assignatures que només incorporin continguts ambientals, sinó incloure aquets continguts a totes les assignatures de manera transversal.
- Crear un institut d'educació ambiental per recollir què hi ha de formació i què hi hauria d'haver.
- Treball conjunt entre educació formal i no formal.